

PWYLLGOR SGRIWTINI CORFFORAETHOL

Cofnodion y cyfarfod rhithwir a gynhaliwyd ar 7 Mawrth 2022

YN BRESENNOL: Cynghorydd Aled Morris Jones (Cadeirydd)
Cynghorydd Dylan Rees (Is-Gadeirydd)

Cynghorwyr John Griffith, Richard Griffiths, Bryan Owen, Gary Pritchard, Alun Roberts

Aelodau Portffolio

Cynghorwyr Llinos Medi Huws (Arweinydd ac Aelod Portffolio Gwasanaethau Cymdeithasol), Richard Dew (Aelod Portffolio Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd), Carwyn Jones (Aelod Portffolio Prosiectau Mawr a Datblygu Economaidd), R. Meirion Jones (Aelod Portffolio Addysg, Llyfrgelloedd, Diwylliant ac Ieuentid), Alun Mummery (Aelod Portffolio Tai a Chefnogi Cymunedau), R.G. Parry, OBE, FRAgS (Aelod Portffolio Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo), Dafydd Rhys Thomas (Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol)

WRTH LAW: Prif Weithredwr
Dirprwy Brif Weithredwr
Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/ Swyddog Adran 151
Cyfarwyddwr Swyddogaeth Dros Dro (Busnes y Cyngor)
/Swyddog Monitro
Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymdeithasol
Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Pennaeth Priffyrdd, Gwastraff ac Eiddo
Pennaeth Gwasanaethau Tai
Pennaeth Rheoleiddio a Datblygiad Economaidd
Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid
Prif Swyddog Rheoli Gwastraff (ME)
Rheolwr Gwasanaethau Tai (Strategaeth, Comisiynu a Pholisi)
Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad (GM)
Rheolwr Sgriwtini (AGD)
Swyddog Pwyllgor (ATH)

YMDDIHEURIADAU: Cynghorwyr Richard Owain Jones a J. Arwel Roberts;
Cynghorwyr Ieuan Williams (Aelod Portffolio Trawsnewid a'r Gymraeg), Robin Williams (Aelod Portffolio Cyllid)
Y Cynghorwyr Richard Owain Jones a J A Roberts

HEFYD YN BRESENNOL: Cynghorydd Dafydd Roberts, Mr Arwel Jones (Prif Swyddog Datblygu – Cefnogi Pobl)

Croesawodd y Cadeirydd bawb a oedd yn bresennol i gyfarfod olaf y Weinyddiaeth bresennol o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol a diolchodd i'r aelodau hynny o'r Pwyllgor yn

ogystal â'r Aelodau Portffolio a fydd yn ymddeol yn dilyn yr etholiad nesaf ym mis Mai 2022, am eu cyfraniadau a'u gwasanaeth, a dymunodd yn dda iddynt oll i'r dyfodol. Cyfeiriodd y Cadeirydd hefyd at ymddeoliad Mrs Annwen Morgan, y Prif Weithredwr a diolchodd iddi hefyd am ei gwasanaeth i'r Awdurdod a dymunodd ymddeoliad hir a hapus iddi.

Siaradodd y Cadeirydd â thristwch am y gwrthdaro parhaus yn Wcráin a'r dioddefaint y mae'n ei achosi, gyda'r sefyllfa'n gwaethygu yn ystod y dyddiau diwethaf. Cafwyd munud o dawelwch i gydnabod difrifoldeb sefyllfa druenus pobl Wcráin.

1 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Ni dderbyniwyd yr un datganiad o ddiddordeb.

2 MONITRO PERFFORMIAD: CERDYN SGORIO CORFFORAETHOL CH3 2021/22

Cyflwynwyd adroddiad Pennaeth Proffesiwn (AD) a Thrawsnewid gan gynnwys y Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Chwarter 3 blwyddyn ariannol 2021/22 ar gyfer ystyriaeth a sylwadau'r Pwyllgor.

Cyflwynodd Cyngorydd Dafydd Rhys Thomas, Aelod Portffolio Busnes Corfforaethol y Cerdyn Sgorio Corfforaethol ar gyfer Chwarter 3, sef un olaf y Weinyddiaeth bresennol. Adroddodd yr Aelod Portffolio ei bod yn braf gallu adrodd am berfformiad cadarnhaol ar gyfer y cerdyn sgorio terfynol gyda 85% o Ddangosyddion Perfformiad Iechyd Corfforaethol (PIs) yn perfformio'n dda yn erbyn targedau (RAYG Gwyrdd neu Felyn) ac 82% o'r DP Rheoli Perfformiad yn perfformio uwchlaw'r targed neu o fewn 5% i'w targedau. Mae rhai o uchafbwyntiau'r perfformiad yn cynnwys y canlynol –

- Dangosydd 10 – Canran y cleientiaid NERS y mae eu hiechyd wedi gwella ar ôl cwblhau'r rhaglen ymarfer corff sydd â pherfformiad o 92% yn erbyn targed o 80%. Gohiriwyd y cynllun y llynedd oherwydd y pandemig a dyma'r tro cyntaf i gleientiaid gwblhau'r rhaglen ers iddi aildechrau.
- Dangosydd 11 – Nifer yr eiddo gwag sydd yn ôl mewn defnydd, sef 73 eiddo erbyn hyn, yn erbyn targed blynyddol o 50.
- Mae dangosyddion Gwasanaethau Oedolion 16 i 19 i gyd yn Wyrdd yn erbyn y targed ac i gyd wedi gwella yn ystod y chwarter.
- Mae dangosyddion Digartrefedd 26 a 27 ar gyfer y Gwasanaeth Tai hefyd wedi perfformio'n dda gyda'r ddau yn Wyrdd yn erbyn y targed ac wedi gwella yn ystod y chwarter.
- Mae dau ddangosydd rheoli gwastraff – 31 a 33 hefyd wedi perfformio'n dda gyda 96% o strydoedd a arolygwyd yn y chwarter yn rhydd o wastraff a digwyddiadau tipio anghyfreithlon wedi'u clirio o fewn 0.3 diwrnod.

Lle mae achosion o berfformiad sy'n is na'r targed wedi'u nodi yn y Gwasanaethau Plant a Chynllunio, mae amgylchiadau lliniarol yn berthnasol ac mae camau adferol yn cael eu cymryd. Er bod perfformiad Dangosydd 32 – canran y gwastraff sy'n cael ei aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio wedi gwella o'i gymharu â'r 60.8% a adroddwyd ar ddiwedd Chwarter 2, ar 61.2% yn erbyn targed o 70% mae'n parhau'n Goch ac yn siomedig o ystyried perfformiad blaenorol cadarnhaol yr Awdurdod yn y maes hwn.

Dywedodd y Rheolwr Rhaglen, Cynllunio Busnes a Pherfformiad fod Cyngor Sir Ynys Môn wedi derbyn cydnabyddiaeth fel un o'r awdurdodau lleol sy'n perfformio orau yng Nghymru cyn y pandemig; mae bod mewn sefyllfa i adrodd bod dros 80% o'r targedau a osodwyd wedi eu cwrdd mewn cyfnod sydd wedi bod yn heriol yn hynod o gadarnhaol.

Croesawodd y Pwyllgor yr adroddiad fel un a oedd yn adlewyrchu'n dda ar berfformiad yn gyffredinol ond heriodd y meysydd a ganlyn -

- Y dirywiad mewn perfformiad o ran canran y gwastraff sy'n cael ei aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio; er bod y Pwyllgor yn derbyn bod rhesymau dilys dros y tanberfformiad, yr oedd am wybod a oedd tystiolaeth i gysylltu cynnydd mewn gwastraff domestig biniau du â chynnydd yn nifer yr ymwelwyr â'r Ynys ac yn yr un modd a oedd tystiolaeth o bobl yn cael gwared â gwastraff gwyrdd mewn biniau du.

Dywedodd y Cyngorydd Bob Parry, OBE, FRAGS, Aelod Portffolio Prifffyrdd, Gwastraff ac Eiddo y gallai'r gostyngiad mewn perfformiad fod oherwydd nifer o resymau gan gynnwys y cynnydd mewn pobl yn gweithio gartref sy'n cynhyrchu gwastraff cartref ychwanegol a bod y blwch ailgylchu papur/cardbord yn rhy fach i ar gyfer y gwastraff gyda'r canlyniad bod unrhyw orlenwi yn mynd i'r bin du. Mae'r rhain yn faterion sy'n cael eu harchwilio gan y grŵp llywio a sefydlwyd yn ystod Chwarter 1 sy'n cynnwys cynrychiolwyr o WRAP Cymru, CLILC ac aelod etholedig o'r Pwyllgor Sgriwtini Corfforaethol.

Dywedodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff bod canran uchel o'r ymwelwyr â'r Ynys yn dod o Loegr, a bod llawer o'r ymwelwyr hyn yn dod o ardaloedd lle mae'r cyfraddau ailgylchu yn is ac o'r herwydd efallai nad yw'r arfer o ailgylchu yn gymaint o arferiad. Gall bod ar wyliau hefyd arwain at wahanol ymddygiad gydag ymwelwyr yn cymryd agwedd fwy hamddenol at ailgylchu/gwaredu gwastraff. Y canlyniad yw bod tunelledd gwastraff bin du wedi cynyddu'n sylweddol er gwaethaf y ffaith bod cyfraddau ailgylchu cartrefi'r Ynys wedi aros yn gyson. Y prif fater yw nodi beth sy'n achosi'r cynnydd mewn gwastraff bin du. Tra bod yr adroddiad yn rhoi esboniadau rhesymol am y cynnydd hwn, bydd y grŵp llywio gyda WRAP Cymru yn ymweld â'r Ynys i gynnal asesiad ymarferol yn ystod Chwarter 1 2022/23 a'r gobaith yw y bydd yn canfod y rheswm dros y cynnydd mewn gwastraff bin du. Mae cyfraddau ailgylchu wedi gostwng yn genedlaethol a dyna pam y sefydlwyd y grŵp llywio i asesu'r sefyllfa ledled y wlad. Fodd bynnag, er gwaethaf y dirywiad mewn perfformiad, mae Ynys Môn yn dal i fod ymhlith yr awdurdodau sy'n perfformio orau o ran y gwastraff y mae'n ei aildefnyddio, ei ailgylchu neu ei gompostio. Bydd y grŵp llywio hefyd yn ymchwilio'r rhesymau dros y gostyngiad yn y tunelli o wastraff gwyrdd a gesglir er bod nifer y tanysgrifiadau i'r gwasanaeth casglu gwastraff gwyrdd yn uchel a'r yw bod rhywfaint o wastraff gwyrdd yn cael ei waredu yn y biniau du.

- Mewn cwestiwn dilynol roedd y Pwyllgor am wybod a oedd unrhyw dystiolaeth o wastraff gwyrdd yn cael ei dipio'n anghyfreithlon yng nghefn gwlad. Cadarnhaodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff, er bod tipio anghyfreithlon yn digwydd yn ddyddiol, ni fu unrhyw gynnydd amlwg mewn tipio anghyfreithlon gwastraff gwyrdd. Eglurodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff ymhellach nad yw'r Awdurdod ar hyn o bryd yn cymryd camau gorfodi am ddiffyg cydymffurfio - mae ailgylchu yn parhau i fod yn ddewisol ar yr Ynys; mae rhai Cyngorau yng Nghymru yn ystyried gorfodi fel ffordd ymlaen ac efallai mai dyma un o'r opsiynau a all ddod allan o waith y grŵp llywio.
- O ran amseroedd ymateb tipio anghyfreithlon, cadarnhaodd y Prif Swyddog Rheoli Gwastraff fod y Gwasanaeth a'i gontractwyr yn rhagweithiol wrth chwilio am achosion o dipio anghyfreithlon a'u clirio hyd yn oed cyn eu bod yn cael eu hadrodd.
- Holodd y Pwyllgor i ba raddau y mae'r pandemig Covid wedi effeithio ar berfformiad tra'n cyfeirio at Ddangosydd 23 – yr amser cyfartalog ar gyfer yr holl blant a oedd ar y Gofrestr Amddiffyn Plant yn ystod y flwyddyn a gafodd eu dadgofrestru yn ystod y flwyddyn y roedd perfformiad wedi gostwng i 321 diwrnod yn erbyn targed o 270

diwrnod. Cadarnhaodd y Prif Weithredwr fod pandemig Covid wedi cael effaith sylweddol a bod materion a oedd yn gudd yn ystod y pandemig bellach yn dod i'r amlwg ac i'w gweld ymhlith plant ysgol, staff a'r cyhoedd. Mae'r ychydig flynyddoedd nesaf yn debygol o fod yn heriol o ran delio ag ôl-ffeithiau Covid 19.

Ar ôl ystyried adroddiad cerdyn sgorio Chwarter 3 2021/22 a'r eglurhad a ddarparwyd gan Swyddogion yn y cyfarfod, penderfynodd y Pwyllgor dderbyn yr adroddiad, nodi'r meysydd y mae'r Uwch Dîm Arweinyddiaeth yn llwyddo i sicrhau gwelliannau yn y dyfodol ac argymhell y mesurau lliniaru fel yr amlinellwyd i'r Pwyllgor Gwaith.

3 CYNLLUN BUSNES Y CYFRIF REFENIW TAI (CRT) 2022/23

Cyflwynwyd adroddiad Pennaeth y Gwasanaethau Tai gan gynnwys Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai 2022-2052 ar gyfer ystyriaeth a sylwadau'r Pwyllgor.

Cyflwynodd y Cynghorydd Alun Mummery, Aelod Portffolio Tai a Chefnogi Cymunedau yr adroddiad a'r Cynllun a'r nod yw cynllunio ymlaen i sicrhau bod cynllun ariannol hyfyw yn ei le ar gyfer stoc tai'r Cyngor.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai fod y Cynllun yn y fformat y mae'r Cyngor wedi'i ddefnyddio yn flaenorol ar gyfer ei gyflwyno i Lywodraeth Cymru sydd wedi'i gydnabod am lefel ei fanylder. Mae'r Cynllun yn parhau ar ffurf drafft a bydd diwygiadau a gwaith golygu pellach yn cael eu gwneud cyn ei gyflwyno'n derfynol i'w gymeradwyo gan y Pwyllgor Gwaith. Mae'r adroddiad a'r Cynllun Busnes wedi'u paratoi ar y cyd â Swyddogion o'r Gwasanaeth Cyllid a'r Cynllun yw'r prif ddull ar gyfer cynllunio ariannol ar gyfer darparu a rheoli stoc tai'r Cyngor. Yn benodol, mae'r Cynllun Busnes yn dangos sut mae'r Cyngor yn dod â'i holl stoc i Safonau Ansawdd Tai Cymru; sut mae'r Cyngor yn bwriadu cynnal a rhagori ar SATC (WHQS) a gweithio tuag at ddatgarboneiddio ei stoc tai a'r buddsoddiad sydd ei angen i gynyddu'r stoc dai a'r ddarpariaeth o dai fforddiadwy. Mae Cynllun Busnes y CRT hefyd yn cyfrannu at yr holl themâu sylfaenol yng Nghynllun Corfforaethol y Cyngor. Y bwriad ar gyfer y dyfodol yw mireinio'r Cynllun Busnes yn ddogfen fyrrach sy'n edrych i'r dyfodol a chynhyrchu adroddiad blynyddol ar berfformiad a chyflawniadau.

Yn y drafodaeth a ddilynodd, cododd y Pwyllgor y pwyntiau a ganlyn –

- Gan nodi bod proffil tenantiaid y Cyngor yn gyffredinol yn unigolion 56 oed a throsodd gyda dim ond 10% rhwng 22 a 35 oed, roedd y Pwyllgor am wybod sut o ystyried pwyslais y Cyngor ar fynediad i dai fforddiadwy y gellid newid y ddemograffeg hon. Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai fod y proffil tenantiaid yn seiliedig ar gyfanswm nifer y tenantiaid sy'n meddiannu tua 3,900 o gartrefi cyngor y Cyngor. Ar gyfartaledd, mae'r Cyngor yn gosod tua 260 o dai cyngor y flwyddyn neu 8% o'i stoc ac er bod tenantiaethau'r Cyngor yn cynnwys nifer o aelwydydd hŷn gyda thenantiaethau hirsefydlog, mae'r pwyslais o ran gosodiadau newydd ar y ddemograffeg iau.
- A oes gan y Cyngor y gallu a'r sgiliau arbenigol i gyflawni ei amcan o ddatgarboneiddio ei stoc tai erbyn 2030. Cydnabu Pennaeth y Gwasanaethau Tai y bydd cyflawni'r agenda datgarboneiddio yn heriol gan y bydd cynghorau eraill a darparwyr tai cymdeithasol yn ceisio cyflawni'r un newid a bydd yn cystadlu am yr un sgiliau ac adnoddau. Yn ogystal, nid yw canllawiau ynghylch yr hyn a ddisgwylir gan awdurdodau lleol wedi'u cyhoeddi eto. Fodd bynnag, bydd y Cyngor hefyd yn ceisio adeiladu ei sgiliau a'i weithlu ei hun i'w helpu i gyflawni sero net ar draws ei stoc tai erbyn 2030.
- A yw'r Cynllun Busnes yn ei ragamcanion ar gyfer darpariaeth tai, yn cymryd i ystyriaeth y newidiadau cymdeithasol a demograffig sydd wedi ac sy'n debygol o

ddigwydd yn y dyfodol e.e. y cynnydd mewn aelwydydd sengl. Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai fod y Cyngor yn datblygu nifer cynyddol o unedau un a dwy ystafell wely tra'n cydnabod bod yna hefyd brinder o unedau 4/5 ystafell wely mwy. Mae'r Cyngor yn ceisio gwneud y defnydd gorau o stoc a defnyddio ei stoc yn effeithiol i sicrhau bod yr ystod o anghenion tai yn cael eu cwrdd; mae hyn yn cynnwys cynllun annog symud i eiddo llai i gefnogi tenantiaid sy'n meddiannu eiddo mwy i symud i eiddo llai yn seiliedig ar eu hanghenion presennol ac yn y dyfodol.

- Gan nodi mai un o amcanion y Cyngor yw mynd i'r afael â thlodi gan gynnwys tldi tanwydd, tynnodd y Pwyllgor sylw at y ffaith bod tenantiaid sy'n meddiannu eiddo'r cyngor a wasanaethir gan systemau gwresogi drutach ac yn aml llai effeithlon o dan anfantais ariannol i'r tenantiaid hynny sydd mewn eiddo lle mae'r system wresogi yn fwy effeithlon er y gallent fod yn talu'r un lefel o rent yn seiliedig ar faint yr eiddo. Holodd y Pwyllgor a yw'n briodol bellach ystyried amrywio rhenti i adlewyrchu'r system wresogi a osodwyd mewn eiddo. Wrth gydnabod y pwynt, cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai mai'r Polisi Rhent sy'n pennu'r rhenti a bod lefelau rhent yn seiliedig yn bennaf ar faint eiddo. Mae nifer o ffactorau'n cael eu hystyried wrth bennu lefelau rhent er nad yw system wresogi eiddo yn un o'r ffactorau hynny ar hyn o bryd. Cadarnhaodd nad oes unrhyw gynlluniau ar hyn o bryd i adolygu'r polisi.
- Mewn ymateb i ymholiad am fethiannau derbyniol, eglurodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai fod methiannau derbyniol yn berthnasol i achosion lle mae tenant yn gwrthod gwelliannau i'w cartref ac nad yw diogelwch yn bryder. Bydd y Cyngor yn gwneud y gwaith angenrheidiol yn unol â disgwyliadau SATC pan ddaw'r denantiaeth i ben a'r eiddo'n dod yn wag.
- Cadarnhaodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai fod cynnwys y Cynllun Busnes CRT wedi cael adborth cadarnhaol gan Lywodraeth Cymru yn hanesyddol. Er bod y Cyngor yn llai o ran maint o'i gymharu ag awdurdodau eraill yng Nghymru sydd wedi cadw eu stoc tai, mae'n cael ei weld fel un sydd ar flaen y gad o ran datblygiad tai cyngor / cymdeithasol newydd ac roedd hefyd yn gyflawnwr cynnar Safonau Ansawdd Tai Cymru.

Ar ôl ystyried y dogfennau a'r eglurhad a ddarparwyd yn y cyfarfod, penderfynodd y Pwyllgor argymhell Cynllun Busnes y Cyfrif Refeniw Tai 2022-52 i'r Pwyllgor Gwaith i'w gymeradwyo a'i fabwysiadu.

4 STRATEGAETH RHAGLEN GRANT CYMORTH TAI 2022-26

Cyflwynwyd adroddiad y Pennaeth Gwasanaeth Tai gan gynnwys y Strategaeth Rhaglen Grant Cymorth Tai 2022-26 ar gyfer ystyriaeth y Pwyllgor.

Dywedodd Pennaeth y Gwasanaethau Tai fod y Grant Cymorth Tai yn rhaglen a ariennir gan Lywodraeth Cymru sy'n cael ei harwain a'i rheoli gan awdurdodau lleol mewn partneriaeth ag lechyd a Phrawf. Mae'n darparu gwasanaethau cymorth tai i bobl o amrywiaeth o grwpiau cleientiaid. Nod y rhaglen yw darparu cymorth tai i bobl allu cynyddu a chynnal eu hannibyniaeth trwy ddarparu ystod o wasanaethau cymorth tai arloesol a phrosiectau sy'n helpu i atal digartrefedd. Mae'n ymgorffori'r rhaglenni blaenorol a ariannwyd gan Lywodraeth Cymru sef Cefnogi Pobl, Atal Digartrefedd a Rhentu Doeth Cymru. Fel rhan o Ganllawiau'r Grant Cymorth Tai, mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol i bob awdurdod lleol gynhyrchu Asesiad Anghenion manwl 4 blynedd sy'n sail i'r Strategaeth Grant Cymorth Tai a Chynllun Cyflawni 3 Blynedd Cylchol Cymorth Tai y mae'n rhaid ei adolygu'n flynyddol. Mae'r Cynllun Cyflawni yn amlinellu sut mae'r Cyngor yn bwriadu gwario ei ddyraniad refeniw o £3.571m ar gyfer 2022-23 a ddyrannwyd rhwng Cymorth Tai (Cefnogi Pobl - £3.417m yn flaenorol); Atal Digartrefedd (£140k), Rhentu Doeth Cymru - £6,209k) gan adael £8,148k heb ei ymrwymo. Bu'r Strategaeth yn destun

ymgyngoriad cyhoeddus rhwng 5 Ionawr a 1 Chwefror, 2022 ac roedd 88% o'r rhai a ymatebodd yn cytuno ei bod yn cynnwys y materion a'r blaenoriaethau pwysicaf.

Cadarnhaodd Rheolwr y Gwasanaethau Tai (Strategaeth, Comisiynu a Pholisi) fod y Strategaeth yn seiliedig ar ddarparu gwasanaethau cyffredinol ac wedi'u targedu i helpu pobl mewn argyfwng tai, atal digartrefedd a chefnogi annibyniaeth tai. Mae pandemig Covid-19 wedi gweld cynnydd yn y nifer o bobl sy'n ceisio cymorth a disgwylir y bydd y cynnydd hwn yn parhau i'r flwyddyn nesaf a bydd y galw yn y blynyddoedd wedyn a thu hwnt yn setlo ar lefel uwch nag o'r blaen. Mae'r Strategaeth yn ganlyniad i ymchwil ac ymgynghori sylweddol ac mae'n cyflwyno cynlluniau i ddarparu cymorth tai.

Wrth ystyried yr adroddiad cyfeiriodd y Pwyllgor at y canlynol –

- Diffyg unrhyw gyfeiriad at ymateb y Cyngor i ffoaduriaid a'r ddarpariaeth ar eu cyfer. Eglurodd y Rheolwr Gwasanaethau Tai (Strategaeth, Comisiynu a Pholisi) fod Strategaeth Dai'r Gwasanaeth yn cydnabod rôl y Cyngor fel cyfranogwr mewn cynlluniau adsefydlu ffoaduriaid sy'n dod o dan awdurdodaeth y Swyddfa Gartref. Mae'r dyletswyddau sy'n ymwneud â digartrefedd a'r llwybr at gael cymorth yn wahanol yng nghyd-destun ffoaduriaid. Mae gan y Gwasanaeth gynlluniau yn barod o dan y Strategaeth Dai pe bai galw arno i letya ffoaduriaid.
- Pryder ynglŷn â digartrefedd, y bobl sy'n cyflwyno'n ddigartref ac a ydynt yn lleol neu'n fewnfdwyr ac argaeledd darpariaeth a chyllid mewn cysylltiad â mynd i'r afael â phroblemau uniongyrchol digartrefedd megis llety brys. Dywedodd Rheolwr y Gwasanaethau Tai (Strategaeth, Comisiynu a Pholisi) fod y cyfnod pandemig wedi bod yn heriol ac wedi arwain at gynydd yn nifer y bobl sy'n ceisio cymorth. Nid yw pawb sy'n defnyddio'r Gwasanaeth angen llety a dull y Gwasanaeth drwy ymyriadau cynnar yw ceisio atal argyfwng tai. Mae'r Strategaeth yn rhannol yn ceisio symud oddi wrth ddibyniaeth ar ddarpariaeth llety brys i ddull ailgartrefu cyflym. Mae'r Gwasanaeth hefyd wedi manteisio ar Gronfa Caledi Covid Llywodraeth Cymru sydd wedi talu llawer o'i gostau brys. Mae Llywodraeth Cymru wedi cydnabod bod y galw hefyd yn debygol o barhau'n uchel yn y cyfnod trosiannol ac mae wedi darparu adnoddau ychwanegol at hynny. Yn ogystal, mae cyllid drwy'r Grant Cymorth Tai yn uwch nag mewn blynyddoedd blaenorol i gydnabod bod angen i fynd i'r afael â digartrefedd a'i atal gael ei ategu gan adnoddau digonol.

Ar ôl ystyried y dogfennau a'r wybodaeth a gyflwynwyd ar lafar yn ystod y cyfarfod, penderfynodd y Pwyllgor argymhell i'r Pwyllgor Gwaith -

- **Ei fod yn cymeradwyo'r Strategaeth Grant Cymorth Tai 2022-26 a'r Cynllun Cyflawni.**
- **Y dylai gytuno i'r Cynllun Gwariant arfaethedig yn unol â Chanllawiau a gofyniad GCT Llywodraeth Cymru a gynhwysir yn Atodiad B yn y Cynllun Cyflawni.**
- **Ei fod yn cymeradwyo'r Cynllun Gwaith Pontio Ailgartrefu Cyflym Ebrill 2022 – Mawrth 2027 i'r Pwyllgor Gwaith.**

**Cynghorydd Aled M. Jones
Cadeirydd**